

Poštovani,

Kao jedina udruga u RH koja okuplja profesionalne konferencijske prevoditelje, osjećamo dužnost reagirati na navode iz članka „Prevoditelji“ objavljenog u vašem listu Lider br. 527 od 6. studenoga 2015.

Iako se u potpunosti slažemo s uvodnom tvrdnjom da našu branšu „ozbiljno nagrizava vrlo aktivno sivo tržište“, nipošto se ne možemo složiti sa stavovima koje iznose vaši sugovornici – sve redom vlasnici prevoditeljskih agencija – da „nedostaje dovoljno kvalitetnoga kadra“.

Kad je riječ o članovima Hrvatskoga društva konferencijskih prevoditelja, oni su ili školovani upravo za taj posao (najčešće je riječ o poslijediplomskom studiju konferencijskoga prevođenja) ili su svoju stručnost i vještinu stekli mnogogodišnjim iskustvom. Za prijam u članstvo svi su zadovoljili stroge uvjete kojima se provjerava i njihova profesionalna vještina i etičnost, a članstvo ih obvezuje da se pridržavaju profesionalnih standarda konferencijskoga prevođenja i etičkoga kodeksa Društva, koji propisuje, između ostaloga, da neće prihvatiti angažman koji ne mogu odraditi dovoljno dobro i stručno.

Kao što navodi i jedna sugovornica u vašem članku, najveći problem na tržištu je nekvalitetno ali jeftino prevođenje. Kvalitetnih, školovanih i iskusnih prevoditelja ima, ali su upravo agencije te koje nisu spremne platiti takve prevoditelje, a u slučaju konferencijskoga prevođenja, nisu spremne ni poštovati profesionalne standarde konferencijskoga prevođenja (koji propisuju potreban broj prevoditelja u kabini za simultano prevođenje ili u timu za konsekutivno prevođenje i druge uvjete koje je potrebno zadovoljiti kako bi prevoditelji mogli pružiti kvalitetnu uslugu i bez kojih profesionalni prevoditelji neće ni prihvatiti angažman). Budući da u Hrvatskoj ne postoji komorski sustav niti sustav akreditiranja ili certificiranja prevoditelja, pa tako ni konferencijskih prevoditelja, svatko tko za sebe tvrdi da je prevoditelj može i raditi kao prevoditelj, i agencije vrlo često koriste osobe koje nisu profesionalci, koje se još školuju ili se prevođenjem bave tek usputno, jer na taj način mogu postići nižu cijenu, nadmetati se sa svojom konkurencijom cijenom a ne kvalitetom, te za sebe ostvariti profit.

Tvrdnja da su najbolji simultani prevoditelji „otišli na bolje pozicije u Europi“ te da ih u Hrvatskoj zbog toga sada nedostaje također je samo manjim dijelom točna, jer je u institucijama EU stalno zaposlen tek manji broj konferencijskih prevoditelja za hrvatski jezik (u ovome trenutku 18, od kojih neki već godinama, pa i desetljećima, žive u inozemstvu), a ostali za te institucije rade kao *freelanceri*, i na raspolaganju su institucijama koliko i poslodavcima u Hrvatskoj. No takve prevoditelje, koji kvalitetno rade svoj posao što su dokazali položivši akreditacijski ispit za rad u institucijama EU, u Hrvatskoj malo tko želi angažirati i platiti.

Osobito zabrinjava činjenica da se tržišno natjecanje koje se svodi samo na najnižu cijenu prelilo i na javnu nabavu, pa se javni natječaji za prevođenje – koje pripada uslugama iz Dodatka IIB– raspisuju tako da je jedini kriterij za dodjelu ugovora najniža cijena, a ne ekonomski najpovoljnija ponuda, koja bi podrazumijevala i vrednovanje profesionalnih kvalifikacija i kvalitete. Povrh toga, ti se natječaji u pravilu raspisuju za uslugu pisanog i usmenog prevođenja zajedno, čime se pogoduje isključivo agencijama koje jedine mogu dati ponudu i za jednu i za drugu vrstu prevođenja, dok su stvarni pružatelji usluge, profesionalni konferencijski prevoditelji, isključeni iz natjecanja za javne ugovore jer ne mogu ponuditi uslugu pisanoga prevođenja.

U zaključku, uistinu nam je žao što ste u svome članku tako velik prostor dali agencijama, koje su samo posrednici na tržištu prevođenja i nažalost uvelike pridonose lošem standardu prevoditelja i čestom nezadovoljstvu korisnika usluga, a da za mišljenje niste upitali niti jednog profesionalnog prevoditelja niti udruhu koje okupljanju profesionalne prevoditelje. Oni bi vam zacijelo rekli kako kvalitetnih prevoditelja ima, ali da oni najčešće izravno sklapaju ugovore sa svojim klijentima, bez posredovanja agencija, te da ih angažiraju klijenti koji su svjesni da je loš prijevod najskuplji prijevod, neovisno o njegovoj cijeni.

Hrvatsko društvo konferencijskih prevoditelja

U Zagrebu, 18. studenoga 2015.